

Tudnivalók az országgyűlési képviselők választásáról

A Borsod – Abaúj - Zemplén Megyei Területi Választási Iroda a választópolgárok tájékoztatása érdekében a küszöbön álló választásokra vonatkozó lényeges tudnivalókat az alábbiak szerint foglalta össze.

Alkotmányunk szerint a választójog a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt megillet. A választópolgár az országgyűlési képviselők választásán egyrésztől választóként, másrésztől választható személyként vehet részt. A választójogot kizárólag az Alkotmányban meghatározott ún. természetes kizáró okok korlátozhatják (pl.: aki szabadságvesztés büntetését tölti), és gyakorlása a választópolgár szabad elhatározásán alapul.

Mint ismeretes, a 2010. évi országgyűlési választás első fordulóját április 11. napjára, második fordulóját április 25. napjára tűzte ki a Magyar Köztársaság Elnöke.

A választások négy alapelvét az Alkotmány szabályozza. A választójog általános, és egyenlő, tehát a természetes kizáró okokon kívül minden nagykorú magyar állampolgárnak választójoga, és azonos értékű szavazata van. A szavazás közvetlensége azt fejezi ki, hogy a választópolgár közvetlenül a képviselőjére szavaz, a titkossága pedig azt, hogy a választópolgár a szavazat tartalmának nyilvánosságra kerülése nélkül, titkosan adhatja le szavazatát. A választási eljárás garanciális alapelve a nyilvánosság, így nyilvános a választási bizottságok működése, tevékenysége.

A jelölő szervezetek, valamint a független jelöltek a választási bizottságokba tagot delegálhatnak, illetve a külképviseletekre megfigyelőt bízhatnak meg.

A sajtó képviselői jelen lehetnek a választási bizottságok munkájánál, tevékenységüket azonban nem zavarhatják.

Az Országos Választási Bizottság a választások eredményét a sajtó útján nyilvánosságra hozza, illetőleg a végleges választási eredményt a Magyar Közlönyben közzéteszi.

A választási irodák választási információs szolgálatokat működtetnek annak érdekében, hogy a választópolgárok a választási tudnivalókról, a szavazás módjáról általános tájékoztatást és kérdéseikre felvilágosítást kapjanak.

Az Országos Választási Iroda honlapján a **www.valasztas.hu** portálon megtalálhatóak a választással kapcsolatos jogi és gyakorlati tudnivalók.

A szavazás napján az érdeklődők folyamatosan nyomon követhetik a részvételi adatokat, rendkívüli eseményeket, majd a szavazatok összesítésének folyamatát. Megtekinthetik a választás előzetes, majd végleges eredményét.

A magyar parlamentben az országgyűlési képviselői mandátumok száma 386. Az egyéni választókerületekben 176 képviselő megválasztására kerül sor.

A 19 megyében és a fővárosban (az ún. területi választókerületekben) a pártok által állított listák indulnak a választáson.

A területi listákon összesen 152 mandátum szerezhető meg. A fennmaradó 58 ún. kompenzációs mandátum az egyéni és a területi választókerületben mandátumot el nem ért, országosan összesített szavazatok alapján a pártok országos listájáról kerül betöltésre.

Az ország területe választókerületekre tagozódik. Minden településen kialakításra kerülnek szavazóköri, ahol a szavazókörben lakó választópolgárok szavazataikat leadhatják.

A szavazóköri településenkénti számát, sorszámát területét a helyi választási iroda vezetője állapítja meg úgy, hogy egy szavazókörhöz mintegy 600, de legfeljebb 1200 választópolgár tartozzon, és minden településen legyen legalább egy szavazóköri.

Ha egy településen két vagy több szavazókört alakítanak ki, a választási iroda vezetőjének ki kell jelölnie azt a szavazókört (szavazóhelyiséget), ahol a településen élő, de úgynevezett település szintű lakóhellyel rendelkező választópolgárok (például hajléktalanok), illetőleg azok adhatják le szavazataikat, akik igazolással rendelkeznek. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a 847 szavazókörben leadott szavazat alapján egyéni választókerületben 13, területi listán 11 képviselői hely tölthető be.

A NÉVJEGYZÉK

A választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét a helyi választási iroda vezetője a választás kitűzését követően állítja össze a személyiadat-és lakcímnnyilvántartás adatai, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján, majd azt a szavazás napja előtt 60 nappal nyolc napra közszemlére teszi, amely időtartam alatt a névjegyzékből való kihagyás, törlés, vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a helyi választási iroda vezetőjéhez lehet kifogást benyújtani.

A helyi választási iroda vezetője február 12. napjáig értesítő és ajánlószelvény megküldésével tájékoztatta a választópolgárokat a névjegyzékbe való felvételükről.

Az a választópolgár, aki a választás napján külföldön tartózkodik, kérheti a külképviseleti névjegyzékbe való felvételét. A kérelmet személyesen, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazással, illetve ajánlott levélben lehetett benyújtani 2010. március 19-én 16.00 óráig.

Aki a választás első vagy második fordulójában a szavazás napján lakcímétől távol kíván szavazni, a lakcíme szerinti helyi választási iroda vezetőjétől igazolást kérhet személyesen, vagy meghatalmazott útján az első fordulót megelőzően, legkésőbb 2010. április 9-én (pénteken) 16.00 óráig, ajánlott levélben pedig úgy, hogy az legkésőbb 2010. április 6-án megérkezzen a helyi választási irodához.

Igazolás faxon vagy e-mailban nem kérhető.

A mindkét fordulóra szóló igazolást egy közös nyomtatványon állítja ki a helyi választási iroda. Az igazolással rendelkező választópolgár a szavazás napja előtt azon település helyi választási irodájának vezetőjétől kérheti a névjegyzékbe vételét, ahol a szavazás napján az igazolása szerint tartózkodni fog, a szavazás napján pedig az igazolással szavazásra kijelölt szavazókör szavazatszámláló bizottságától. Az igazoláskérés célja azonban nem lehet a választás eredményének a joggal való visszaélést megvalósító befolyásolása!

A jogi szabályozás a választójog egyenlősége elvének érvényesüléséért garanciális szabályokat tartalmaz annak biztosítására, hogy mindenki csak egy képviselő megválasztásában vegyen részt.

Az elv megvalósítása érdekében alkalmazandó eljárás célja, hogy a második fordulóban ne szavazhasson az, aki az első fordulóban igazolással szavazott (vagy szavazhatott volna, de nem vett részt a szavazáson), és abban a választókerületben ahová az igazolása szolt, érvényes és eredményes volt az első forduló.

Ennek ellenőrizhetősége érdekében például amennyiben a választópolgár az első fordulóra igazolást kapott, ennek ténye, valamint az igazoláson szereplő település és választókerület a második forduló névjegyzékén is feltüntetésre kerül. Az elvet érvényesíteni kell abban az esetben is, ha valaki a második, illetve mindkét fordulóra rendelkezik igazolással, ezért a második fordulóban a szavazatszámláló bizottság a helyi választási iroda vezetője által rendelkezésére bocsátott listán szereplő adatok alapján dönt az igazolással szavazás lehetőségéről.

A VÁLASZTÁSI SZERVEK

A választások lebonyolítói a választási bizottságok és választási irodák (együtt: választási szervek).

Az országgyűlési képviselő-választáson minden szavazókörben (országosan kb. 11 ezerben) **szavazatszámláló bizottság (SZSZB)** működik. Az egy szavazókörrel rendelkező településeken azonban a szavazatszámláló bizottság feladatát a **helyi választási bizottság (HVB)** látja el.

A 176 egyéni választókerületben **országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság (OEVB)**, a 20 területi választókerületben (19 megye és a főváros) **területi választási bizottság (TVB)**, valamint országos hatáskörrel és illetékességgel az **Országos Választási Bizottság (OVB)** tevékenykedik.

A választási bizottságok választott és a jelöltek, jelölő szervezetek által megbízott (delegált) tagokból állnak. Működésük időtartama alatt hatóságnak, tagjai hivatalos személynek minősülnek, működésük nyilvános. Döntéseiket nyilvánosságra kell hozni.

Az SZSZB és a HVB választott és póttagjait a települési önkormányzat képviselő-testülete, az OEVB és a TVB tagjait pedig a megyei közgyűlés választja meg. Az OVB öt tagját és szükséges számban a póttagokat az Országgyűlés választja meg. A választási bizottság feladat-és hatáskörét a választási eljárásról szóló törvény valamennyi választási bizottságra vonatkozóan meghatározza.

A **választási irodák** a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek párt-semleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek meglétének, és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

A szavazatszámoló bizottságok kivételével minden választási bizottság mellett, továbbá a külképviseleteken választási irodák működnek.

A választási irodák tagjává köztisztviselő és közalkalmazott bízható meg, vezetője a jegyző, főjegyző. A választási irodák szakmai tevékenységét az önkormányzati miniszter irányítja.

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY

A **választási kampány** a választási program ismertetéséről, a jelölt, a lista és a jelölő szervezet népszerűsítéséről szól. Ennek keretében választási gyűlés szervezésére, plakát elhelyezésére valamint önkéntesek, média igénybevételére van lehetősége a pártoknak és a jelölteknek.

A választási kampány a választás kitűzésétől április 9-én 24.00 óráig, a második fordulót tekintve április 11-én 19.00 órától április 23-án 24.00 óráig tart.

A **kampánycsend** a szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig tart, ekkor kampányt folytatni tilos. Megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, különösen: a kampányt folytatók részéről a választópolgárok számára ingyenesen szolgáltatás juttatása, pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát elhelyezése, illetőleg a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

A választási szervek tagjai sem használhatnak, osztogathatnak pártszimbólumokat a kampánycsend időszakában, illetőleg azokat ruházatukon nem viselhetik.

Kampánycsend-sértésnek minősül az előzőekben felsoroltakon kívül, ha a kampánycsend idejére bárki politikai gyűlést, tüntetést szervez, vezet, vagy abban részt vesz, valamint az olyan magatartás is, amikor a jelöltek, pártok vagy mások szervezeten a választópolgárok részére a választáson történő részvételre, egyes jelöltek vagy pártok támogatására buzdító SMS-t, e-mailt küldenek.

A kampánycsend ideje alatt a választásokkal kapcsolatos közvélemény-kutatás eredményét nem szabad nyilvánosságra hozni.

A választási kampány végéig a pártok és a jelöltek engedély nélkül készíthetnek **plakátot**.

Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot tilos elhelyezni, épület falára, kerítésre pedig kizárólag a tulajdonos vagy a bérlő hozzájárulásával lehet. A plakát nem fedheti más jelölt vagy párt plakátját, és károkozás nélkül eltávolíthatónak kell lennie. Köteles eltávolítani 2010. május 25-ig a plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték.

A választási **gyűlések** nyilvánosak. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampányt folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

AJÁNLÁS

Az ajánlás intézménye azt a célt szolgálja, hogy pártok és egyes képviselőjelöltek társadalmi támogatottságát előzetesen fel lehessen mérni, és csak olyan jelöltek induljanak az országgyűlési választásokon, akik jelentős társadalmi támogatottsággal rendelkeznek.

Képviselőjelöltet ajánlani az ajánlószevénny (kopogtatócédula) kitöltésével, és a jelölt vagy jelölő szervezet részére történő átadással március 19-ig lehetett.

A visszaélések megelőzése érdekében az ajánlószevénnyeket idén több színből kikevert, speciális festékekkel nyomtatták, jobb felső sarkában pedig kézzel is kitapintható Magyarország-térképperforációt helyeztek el.

Az országgyűlési választásokon azok a társadalmi szervezetek (pártok) állíthattak jelöltet, illetve listát, amelyek megfelelnek a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény előírásainak.

Az egyéni választókerületben a jelöltté váláshoz 750 ajánlószevénny összegyűjtésére van szükség.

Megyénk 13 országgyűlési egyéni választókerületében ez 67 egyéni jelöltnek sikerült, akik közül ketten független jelöltek, 13-an több párt által közösen indított, úgynevezett közös jelöltek, 52 főt pedig egy-egy párt jelölt.

A területi választókerületben azok a pártok indíthattak listát, amelyek a területi választókerülethez tartozó egyéni választókerületek egynegyedében, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében legalább három egyéni választókerületben jelöltet tudtak indítani. Megyénkben a listán megszerezhető mandátumok száma 11. A listán háromszor annyi jelöltet lehet indítani, mint amennyi a területi választókerületben megszerezhető mandátumok száma.

Március 22-ig a Területi Választási Irodához 9 jelölő szervezet jelentette be területi listáját, amelyek a bejelentés sorrendjében a következők: MSZP, Jobbik, Munkáspárt, MDF, FIDESZ-KDNP, LMP, MIÉP, MSZDP, Összefogás Párt.

A kilenc területi listából 8 önálló lista, a FIDESZ-KDNP közös listát állított. A jelölő szervezetek a területi listán 175 jelöltet jelentettek be.

Országos listát azok a pártok állíthattak, amelyek legalább hét területi választókerületben listát tudtak indítani. Az országos listán háromszor annyi jelölt indítható, mint amennyi a megszerezhető mandátumok száma (azaz $3 \times 58 = 174$ fő).

Az országos listára szavazni nem lehet, a mandátumok a pártok egyéni jelöltjeire és területi listáira leadott, mandátumot nem eredményező szavazatok arányában kerülnek elosztásra a listák között.

A SZAVAZÁS IDEJE ÉS HELYE

Szavazni két fordulóban, vagyis 2010. április 11-én és április 25-én, mindkét napon 6.00 órától 19.00 óráig személyesen, a választópolgár lakóhelye szerint megjelölt, igazolással szavazás esetén az igazoláson feltüntetett szavazóhelyiségben lehet.

A mozgásában gátolt választópolgár írásban kérheti a szavazatszámoló bizottságtól vagy a helyi választási iroda vezetőjétől azt, hogy mozgóurnával szavazhasson.

A SZAVAZÁS MÓDJA

A szavazatszámoló bizottság elnökének feladata a szavazóhelyiségben és környékén a rend fenntartása, ahol a választópolgárok csak a szavazás leadásához szükséges ideig tartózkodhatnak.

Az szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel, és a személyazonosságát valamint a lakcímét a következő, magyar hatóság által kiállított, érvényes igazolványok bemutatásával igazolja:

- a) lakcím igazolására is alkalmas, érvényes személyazonosító igazolvány;
- b) lakcímgazolvány, és személyazonosító igazolvány, vagy útlevelel, vagy 2001. január 1-jét követően kiállított (kártya formátumú) vezetői engedély.

Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság átadja a lebélyegzett szavazólapot.

Ha a szavazólapon egy jelölt neve ki van húzva, az azt jelenti, hogy a jelölt kiesett a szavazólapok elkészítése után, amelyről a szavazatszámoló bizottság a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szóban tájékoztatja a választópolgárokat.

A szavazólap átvételét aláírással kell igazolni. Ha valaki írásképtelen, helyette a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket.

A szavazáshoz a szavazófülkét lehet használni, azonban ez nem kötelező. Használata esetén csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében.

Aki nem tud olvasni, vagy akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, más választópolgár vagy a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes segítségét igénybe veheti.

Külön szavazólap szolgál az egyéni választókerületi jelöltekre, és a területi listára történő szavazáshoz. Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára, lehet, a neve alatti, feletti vagy melletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal.

Érvénytelen a szavazat,

- a) ha a szavazólap nincs hivatalosan lebélyegezve,
- b) ha a szavazólap több szavazatot tartalmaz,
- c) ha nem a jelölt, lista neve melletti, alatti, feletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal jelölték,
- d) ha kiesett jelöltre adták le.

A szavazólapot borítékban, a szavazatszámoló bizottság előtt urnába kell helyezni.

A szavazatszámoló bizottság egyszer új lapot ad a rontott szavazólap helyett, ha azt az urnába még nem dobták be. A szavazólapot nem lehet a szavazóhelyiségből kivinni.

A szavazatok megszámlálását követően a szavazatszámoló bizottság megállapítja a **választás szavazóköri eredményét.**

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény az egyéni választókerületi választás során érvényességi és eredményességi küszöbököt alkalmaz.

A választás első fordulójának érvényességi feltétele, hogy a választókerület választópolgárainak több mint fele szavazzon.

Akkor eredményes a szavazás, ha egy jelölt megkapta az érvényes szavazatok több mint felét. A területi választókerületben csak érvényességi küszöb létezik: a megye (főváros) választópolgárai több mint felének kell szavaznia, ellenkező esetben második fordulóra kerül sor.

Ha az első forduló nem volt érvényes és eredményes, második fordulót kell tartani.

Ha az egyéni választókerületben a választás első fordulója érvényes volt, de nem volt eredményes a második fordulóban csak azok a jelöltek vesznek részt, akik az első fordulóban az érvényes szavazatok legalább 15%-át elérték. Ha nincs legalább három ilyen jelölt, akkor a három legtöbb szavazatot elért jelölt vesz részt a második fordulóban.

Amennyiben a választás első fordulója érvénytelen volt, a második fordulóban minden olyan jelölt indulhat, aki az első fordulóban is indult.

Az egyéni választókerületben a második forduló akkor érvényes, ha a választókerület választópolgárainak több mint egynegyede szavazott.

Eredményességi feltétel már nincs: a legtöbb szavazatot kapott jelöltre lesz képviselő.

A területi választókerületben a második fordulóban az érvényességhez az szükséges, hogy a megye (főváros) választópolgárainak több mint egynegyede szavazzon.

JOGORVOSLATOK

A **jogorvoslatoknak** három fajtája van: a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem. A jogorvoslati kérelmek benyújtására a választási eljárásban általában háromnapos, kivételes esetekben egynapos – jogvesztő – határidő áll rendelkezésre.

A **kifogást** választási jogszabály, a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással bárki benyújthatja a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül az elbírálására jogosult választási bizottsághoz, amely arról három napon belül dönt.

A választási bizottság elsőfokú határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg érintett jogi személy **fellebbezést** nyújthat be jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen a határozat meghozatalától számított három napon belül.

A választási bizottság szavazólap adattartalmát megállapító döntése elleni és az eredmény elleni fellebbezés esetén, a fellebbezésnek legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon meg kell érkeznie.

Bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az OVB határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy nyújthat be jogszabálysértésre hivatkozással, vagy a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

Az általánostól részben eltérő szabályok érvényesülnek a médiával, a névjegyzékkel, külképviseleti névjegyzékkel, a külképviseleti szavazással, valamint a választás eredményével kapcsolatos jogorvoslatok során.

Fontos tudni, hogy a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése elleni jogorvoslatnak csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye. Az egyéni választókerületi választás eredményét az OEVB, míg a területi választókerületben leadott szavazatok alapján az eredményt a TVB állapítja meg. A választás eredményét megállapító döntés elleni fellebbezésnek és a döntés elleni felülvizsgálati kérelemnek legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon kell megérkeznie.

**Ha még marad kérdése, kérjük hívja a választási információs szolgálatot!
(46/517 - 639)**